

ΠΑ.Σ.Ο.Κ.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Δευτερολογία

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

Προέδρου του ΠΑΣΟΚ - Πρωθυπουργού

Στο 5ο Συνέδριο του ΠΑ.Σ.Ο.Κ.

ΠΑΣΟΚ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ - ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΣΤΟ 5ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΜΑΡΤΙΟΥ 1999

Σύντροφοι, συντρόφισσες, συζητήσαμε τρεις μέρες. Ολοκληρώνουμε τις διαδικασίες μας. Είναι η ώρα του συμπεράσματος. Το Συνέδριο καλείται τώρα, σε λίγη ώρα, να ψηφίσει ως κυρίαρχο πολιτικό όργανο τις αποφάσεις μας. Αλλά ήδη τις τρεις αυτές μέρες που πέρασαν το Συνεδριό μας ψήφισε.

Το Συνέδριο ψήφισε ενότητα, το Συνέδριο ψήφισε νίκη, το Συνέδριο ψήφισε προοπτική, το Συνέδριο ψήφισε "Όλοι για την Ελλάδα, όλοι μαζί για το ΠΑΣΟΚ, το ΠΑΣΟΚ και την Ελλάδα, μια Ελλάδα για το ΠΑΣΟΚ".

Το Συνέδριο έδειξε "Το ΠΑΣΟΚ είναι εδώ δυνατό, πρωτοπόρο, οδηγεί την ελληνική κοινωνία χάρη σε σας, χάρη στην παρουσία όλων". Προχωρούμε όλοι μαζί, την αλλάζουμε τη χώρα κάθε μέρα με τη δουλειά μας, κάθε μέρα με την παρουσία μας.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, το Συνεδριό μας υπήρξε ήδη και θέλω να το τονίσω, μια μεγάλη πολιτική νίκη. Μια πολιτική νίκη όλων μας. Υπήρξε μια νίκη που την κερδίσαμε όλοι μαζί με την ώριμη και υπεύθυνη πολιτική συμπεριφορά που κυριάρχησε εδώ σ' αυτή την αίθουσα.

Αυτές τις τρεις μέρες που πέρασαν, αναπτύχθηκε ένας πλούσιος διάλογος. Ακούστηκαν θέσεις, προτάσεις, διασταυρώθηκαν απόψεις, ιδέες. Υπήρξε ένας πλούτος σκέψεων που δίνει βάθος στις πολιτικές μας προοπτικές. Κι εγώ τουλάχιστον πρόσεξα κάτι που ήταν ιδιαίτερα σημαντικό.

Οι ιδέες αυτές, ο πλούτος, δεν προήλθαν από τα προβεβλημένα μας στελέχη, δεν προήλθαν από εκείνους που συνήθως εκφέρουν προτάσεις μέσα στο Κίνημά μας, αλλά τα στελέχη από όλους τους κοινωνικούς χώρους, τα στελέχη από την περιφέρεια έφεραν εδώ τη δυνατή φωνή της ελληνικής κοινωνίας, έφεραν τη δύναμη των απαιτήσεών τους, έφεραν τη δροσιά της ελπίδας που έχει ο λαός και έδειξαν ότι το ΠΑΣΟΚ υπάρχει δυνατό, παντού, σε όλη την Ελλάδα.

Και κάτι άλλο αξιοπρόσεκτο. Εγώ έχω ζήσει όλα τα Συνέδρια του ΠΑΣΟΚ και μπορώ να πω ότι ποτέ άλλοτε δεν είδα σ' αυτή την αίθουσα τόσους πολλούς συνεχώς να παρακολουθούν τις συζητήσεις. Αυτό δείχνει ότι το Συνέδριο

πέτυχε, το Συνέδριο ήταν δικό μας, το Συνέδριο εξέφραζε εμάς, το Συνέδριο εκφράζει το ΠΑΣΟΚ.

Και μπορώ να πω κάτι άλλο. Επειδή είμαι χρόνια στην πολιτική ζωή κι έχω δει άλλα συνέδρια, άλλων κομμάτων, υπήρχε άλλο συνέδριο τόσο μαζικό, με τέτοια συμμετοχή, τέτοιο πάθος, τέτοιο ενδιαφέρον; Όχι. Είμαστε πρωτοπόρο κόμμα στην Ελλάδα, στη δημοκρατία, στη συμμετοχή, στην καθοδήγηση και στην κατεύθυνση.

Και πιστεύω ότι μπορώ να πω δίκαια ότι αισθάνομαι υπερήφανος για το ΠΑΣΟΚ, όπως μπορεί να αισθανόμαστε όλοι μαζί σ' αυτή την αίθουσα. Γιατί εμείς προσπαθούμε να δώσουμε απαντήσεις σε ερωτήματα, γιατί προσπαθούμε να δώσουμε λύσεις σε προβλήματα. Γιατί δεν διστάζουμε σε συγκρούσεις και ρήξεις για να αλλάξουμε το κοινωνικό μας περιβάλλον.

Γιατί δείχνουμε ακόμα, 25 χρόνια μετά την ίδρυσή μας, ότι είμαστε αποφασιστικοί, ότι θέλουμε ο κοινωνικός μας χώρος να πάει μπροστά, να καθορίσει τις τύχες της Ελλάδος. Υπάρχει παλμός, ψυχή, καρδιά σ' αυτή την αίθουσα.

Το Συνέδριο είναι ήδη μια πολιτική νίκη, όπως δείχνουν και οι αντιδράσεις των αντιπάλων μας. Όπως ξέρετε, οι αντίπαλοί μας είχαν προεξοφλήσει το τέλος με το Συνέδριο. Ελεγαν "Μα τι το ήθελαν το Συνέδριο; Θα διαλυθεί το ΠΑΣΟΚ στα εκ των συνετέθη, θα υπάρχει χαμός" και έβγαζαν και τίτλους: "Χαμός στο Συνέδριο".

Τι έγινε; Αποδείξαμε ότι αντίθετα εμείς έχουμε τη δυναμική της δημιουργίας εδώ στον τόπο και οι αντίπαλοί μας έχουν πάλι κρίση στρατηγικής. Εχασαν τα λόγια τους. Άκουσα μάλιστα από ένα σχολιαστή της Δεξιάς ότι το ΠΑΣΟΚ επειδή τον εξέπληξε αυτή η εξέλιξη βεβαίως δεν ήξερε το ΠΑΣΟΚ, είπε ότι το ΠΑΣΟΚ είναι εφτάψυχο. Και λίγα λέει. Εχουμε και πολλές άλλες ψυχές, γιατί ο ελληνικός λαός έχει πολλές άλλες ψυχές.

Εμείς είμαστε κομμάτι του ελληνικού λαού, είμαστε σάρκα από τη σάρκα του. Ο ελληνικός λαός μας έστειλε εδώ, ο ελληνικός λαός μας έστειλε πλειοψηφία στη Βουλή. Το λαό υπηρετούμε. Από εκεί αντλούμε δύναμη και προοπτική. Και ο ελληνικός λαός δεν κουράζεται και γι' αυτό κι εμείς δεν θα κουραστούμε ποτέ στον αγώνα μας.

Σύντροφοι και συντρόφισσες, από τις συζητήσεις που έγιναν εδώ στο Συνέδριο προκύπτει ότι στο Κίνημά μας υπάρχει μια θεμελιακά κοινή αναφορά στις βασικές μας θέσεις. Εγιναν πολλές συζητήσεις. Υπήρξαν πολλές διαφορετικές απόψεις και γνώμες. Αλλά δεν πιστεύω να μπορεί να διαπιστώσει κανείς ότι υπήρχαν διαφορές στρατηγικού χαρακτήρα, διαφορές οι οποίες χωρίζουν εμάς σε διαφορετικές αλληλοσυγκρουόμενες κατευθύνσεις.

Υπήρξαν γόνιμες διαφωνίες που συνοδεύουν τις μεγάλες πολιτικές. Αλλοίμονο αν σχεδιάζουμε για μια χώρα και δεν υπάρχουν γόνιμες διαφωνίες. Αλλοίμονο αν το ΠΑΣΟΚ είναι μια χορωδία η οποία τραγουδάει στην ίδια μουσική.

Αλλοίμονο αν το ΠΑΣΟΚ είναι ένας χώρος σιωπηλός, όπου ακούγεται μία μόνο φωνή.

Υπήρξε, επίσης, πάθος και ένταση. Αλλά και το πάθος θέλουμε και την ένταση θέλουμε. Γιατί εμείς οι σοσιαλιστές έχουμε συνηθίσει να παλεύουμε και με πάθος και με ένταση. Και η ιστορία του σοσιαλιστικού κινήματος και η ιστορία του ΠΑΣΟΚ - το ξέρουμε όλοι - έχει πάθος και ένταση. Αλλά αυτό είναι κάτι το οποίο μας γεμίζει, μας δίνει δύναμη, μας δείχνει ότι έχουμε μέσα μας κάτι το οποίο μας σπρώχνει μπροστά. Αυτό το κάτι είναι που κάνει να αλλάζουμε την κοινωνία κι αυτό θα συνεχίσουμε να το έχουμε. Και πάθος και ένταση γι' αυτό που πιστεύουμε και γι' αυτό που θέλουμε.

ΠΑΣΟΚ - δημιουργία. Δημιουργούμε τη νέα Ελλάδα. Αλλά το καταστάλλαγμα των συζητήσεων εδώ στο Συνέδριο, όλες οι αποχρώσεις και όλες οι θέσεις που ακούστηκαν επικυρώνουν τη βασική γραμμή. Επικυρώνουν την ισχυρή Ελλάδα, επικυρώνουν την αρχή ότι για το ΠΑΣΟΚ ισχύει η αρχή "πρώτα η Ελλάδα", όχι το άτομο, όχι το ιδιοτελές συμφέρον, όχι ο καθένας, αλλά πρώτα η Ελλάδα, όλοι μαζί, το κοινό συμφέρον για το οποίο παλεύουμε.

Στο Συνέδριό μας πιστεύω χάρη στη συζήτηση που έγινε, χάρη σ' αυτό το πάθος, είχαμε μια πολύ μεγάλη νίκη ενάντια στην εσωστρέφεια, ενάντια στη μιζέρια, στη διαχείριση της μιζέριας. Το Συνέδριό μας υπήρξε βαθιά πολιτικό. Αναμετρήθηκε με προβλήματα και δίνει λύσεις με τις αποφάσεις.

Εδώ μέσα σ' αυτή την αίθουσα υπήρξε η ελληνική κοινωνία. Είσαστε, είμαστε εκπρόσωποι της ελληνικής κοινωνίας, είμαστε εκπρόσωποι του ελληνικού λαού, του λαού με τις ελπίδες του, του λαού με τα προβλήματά του. Εδώ μέσα δεν ήταν αυτό που ήθελαν να παρουσιάσουν, ένα κόμμα αξιωματούχων το οποίο το μόνο που κάνει είναι να ερίζει για την εξουσία, να ερίζει για τις καρέκλες, να ερίζει για ιεραρχήσεις και πρωτοκαθεδρίες.

Δείξαμε τις τρεις μέρες ότι εκείνο που μας απασχολεί, εκείνο το οποίο μας καίει, εκείνο το οποίο μας ενδιαφέρει είναι πώς θα αλλάξουμε την πορεία του τόπου στο καλύτερο, πώς θα δώσουμε μέλλον στην κοινωνία, πώς θα δώσουμε προοπτική στην Ελλάδα. Αυτή είναι η νίκη της ενότητας και αυτή η νίκη ανήκει σε όλους.

Και όλοι μαζί εδώ θα κάνουμε πράξη τις αποφάσεις μας. Απαντήσαμε με τις παρεμβάσεις μας σε καίρια ερωτήματα για την πορεία μας. Ο Γραμματέας, ο Κ.Σκανδαλίδης, ανέλυσε πριν τα κείμενα για τα οποία καλείστε να ψηφίσετε, το ιδεολογικό κείμενο, το κείμενο για τις θέσεις, τα ερωτήματα για την οργάνωση.

Αυτά τοποθετούν το πλαίσιο, αυτά καθορίζουν τις κατευθύνσεις, αυτά ξεκαθαρίζουν τα θέματα, αυτά ορίζουν την πολιτική μας. Και ορίζοντας την πολιτική μας ορίζουν την πορεία μας, είναι η πυξίδα μας για το αύριο. Είναι η γραμμή πάνω στην οποία θα πορευτούμε.

Οι βασικές αξίες μας, εθνική ανεξαρτησία, λαϊκή κυριαρχία, κοινωνική απελευθέρωση, δημοκρατία, όπως τις διατύπωσε η Διακήρυξη της 3ης του Σεπτεμβρίου και ο Ανδρέας Παπανδρέου παραμένουν αμετακίνητες.

Στη νέα εποχή που έρχεται τις εμπλουτίζουμε με νέο περιεχόμενο, γιατί κάθε εποχή χρειάζεται οι αξίες να δίνουν νέες απαντήσεις, νέες εφαρμογές. Αναπροσαρμόζουμε την πορεία μας ανάλογα με το βαθμό επιτυχίας που έχουμε γύρω από τους στόχους μας και ανάλογα με τις συνθήκες που γύρω μας αλλάζουν.

Δεν είμαστε δογματικοί. Μαθαίνουμε από τις αδυναμίες μας και τις ξεπερνάμε. Αλλά οι αξίες παραμένουν η βασική κατεύθυνση, η πυξίδα, αυτό που μας καθορίζει, αυτό για το οποίο παλεύουμε, παραμένουν το όραμά μας. Και από εκεί και πέρα, ο σοσιαλισμός είναι μεταρρύθμιση, είναι αλλαγή, είναι εκσυγχρονισμός.

Χτίζουμε πάνω στο σύνθημά μας "Ο λαός θέλει, το ΠΑΣΟΚ μπορεί". Συνεχίζουμε και προσδιορίζουμε στις νέες συνθήκες την αριστερή μας πορεία. Η πολιτική μας στοχεύει σε πραγματοποιήσιμες σοσιαλιστικές κατακτήσεις σήμερα. Στοχεύει σε ένα σοσιαλισμό της πράξης, που εξασφαλίζει συνεχώς καλύτερες συνθήκες ζωής και περισσότερη ευημερία. Στοχεύει σε μια πραγματικότητα όπου προωθούμε όλο και περισσότερο την κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, υπάρχουν μερικοί στην Αριστερά οι οποίοι λένε "Δεν μπορεί να γίνει επανάσταση". Και εφ' όσον δεν μπορεί να γίνει επανάσταση αναβάλλουμε τα πάντα για αύριο. Εμείς δεν είμαστε αυτής της άποψης. Εμείς πιστεύουμε ότι εδώ και τώρα το όραμά μας μπορεί να γίνει πραγματικότητα και χρειάζεται πάλι αναμέτρηση, ρήξη, τομή γι' αυτό.

Έχουμε οράματα και δεν τα έχουμε τα οράματα αυτά ως θεωρία στα βιβλία για να τα διαβάζουμε και για να μας ικανοποιεί το ωραίο σχήμα, ο ωραίος λόγος. Τα οράματα τα έχουμε για να μπορούμε στην καθημερινή μας ζωή να χαράξουμε μια πορεία και να αλλάξουμε τη γύρω μας κοινωνία.

Εμείς είμαστε οι άνθρωποι της σοσιαλιστικής πράξης και αυτό έχει σημασία. Στο επίκεντρο της προσπάθειάς μας είναι ο άνθρωπος, ο πολίτης. Θέλουμε να διευρύνουμε τις δυνατότητές του, τις ελευθερίες του, να εξασφαλίσουμε ένα περιβάλλον ελευθερίας και πρωτοβουλίας.

Γιατί; Εκείνο το οποίο μας διδάσκει η σοσιαλιστική θεωρία, είναι ότι ο άνθρωπος πάσχει από αλλοτρίωση σ' αυτό το περιβάλλον, πάσχει από αποξένωση. Δεν μπορεί σ' αυτό το περιβάλλον να βρει το δικό του δρόμο. Και εμείς ακριβώς θέλουμε να ξεπεράσουμε αυτή την αλλοτρίωση. Να έχει ο άνθρωπος, ο πολίτης, ανάλογα με τις ικανότητές του, δυνατότητες. Να υπάρχουν ίσες ευκαιρίες. Να μην υπάρχουν φραγμοί. Να μην εμποδίζεται κανένας. Να είναι όλοι ελεύθεροι να αναπτυχθούν, να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους.

Και βεβαίως, με κοινωνική ευθύνη. Και αυτό έχει τεράστια σημασία. Γιατί δεν ζούμε μόνοι μας. Δεν ζούμε μέσα σε ένα γυάλινο κόσμο όπου είναι αποκλεισμένοι απ' έξω οι άλλοι. Ζούμε με άλλους και η ελευθερία η δικιά μας έχει

όριο την ελευθερία των άλλων. Και η ελευθερία των άλλων έχει όριο την ελευθερία τη δικιά μας.

Και γι' αυτό χρειάζεται να έχουμε διαρκώς μπροστά μας και τί συμφέρει το σύνολο και πώς εντασσόμαστε σ' αυτό το σύνολο. Και η ελευθερία την οποία πρεσβεύουμε έχει και μια άλλη όψη. Την κοινωνική ευθύνη. Γιατί ο σοσιαλισμός είναι κοινωνική ευθύνη.

Βασικές επιδιώξεις μας είναι η κοινωνική αλληλεγγύη και η κοινωνική δικαιοσύνη. Είναι γνωστές οι έννοιες και δίνουμε μάχη ενάντια στις κοινωνικές διακρίσεις, ενάντια στα φαινόμενα περιθωριοποίησης. Δίνουμε μάχη για να αποτρέψουμε την εμφάνιση χαμένων στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Όλοι πρέπει να έχουν συμμετοχή στην πρόοδο. Κανένας να μην αποκλείεται. Επιδίωξή μας είναι το κοινωνικό κράτος και όταν μιλάμε για κοινωνικό κράτος, βέβαια τον κοινωνικό ιστό ασφάλειας, βέβαια η βασική εξασφάλιση στον καθένα για να μπορεί να ζήσει με ικανοποιητικές συνθήκες, βέβαια αν βρεθεί στο περιθώριο, η επανένταξη.

Αλλά πολύ περισσότερο, η ουσιαστική ισότητα ευκαιριών, οι ουσιαστικές δυνατότητες. Ετσι πραγματοποιείται η ισότητα. Όχι στο γράμμα, όχι στον τύπο, αλλά στην ουσία. Ο καθένας παρά τη διαφορετική κοινωνική του θέση να μπορεί να φτάσει εκεί που θέλει και εκεί που τον φτάνουν οι δυνάμεις του.

Ο σοσιαλισμός προκύπτει από το διάλογο και την αντιπαράθεση ιδεών, τη συνεχή αναζήτηση, προκύπτει από τον πειραματισμό και την αυτοκριτική. Χρειάζεται αυτοκριτική. Χρειάζεται πειραματισμός. Και είπα την Πέμπτη που μιλούσα, λάθη γίνονται μονάχα απ' αυτούς που ψάχνουν μπροστά, που αναζητούν.

Εμείς, γι' αυτό τολμούμε. Γι' αυτό αναζητούμε το νέο και γι' αυτό βεβαίως στο δικό μας πρόγραμμα παίζει ένα τεράστιο ρόλο η γνώση, η παιδεία, η εκπαίδευση, να δώσουμε στον άνθρωπο ό,τι εφόδια χρειάζεται για την πορεία στην ζωή.

Στο νέο παγκόσμιο περιβάλλον, δεν μπορούμε να προχωρήσουμε μόνοι. Η χώρα δεν μπορεί να μείνει στο περιθώριο. Δεν υπάρχουν - όπως μερικοί ισχυρίζονται - νομοτέλειες οι οποίες ισχύουν για μια μόνο χώρα, για την Ελλάδα και μόνο. Μερικοί πιστεύουν ότι η Ελλάδα ζει σε ένα δικό της κόσμο που καθορίζεται από ειδικούς κανόνες για τη χώρα.

Αυτό είναι εξωπραγματικό. Δεν υπάρχει κάτι τέτοιο. Η πορεία η δικιά μας, η πορεία του ΠΑΣΟΚ, πρέπει να συνδυαστεί με την πορεία των άλλων σοσιαλιστικών κομμάτων. Με την πορεία των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο καθένας με τις ιδιαιτερότητές του. Αλλά υπάρχει ανάγκη μιας συνεργασίας.

Προσπάθειά μας είναι σε υπερεθνικό επίπεδο να δημιουργήσουμε τους μηχανισμούς εκείνους της παρέμβασης, οι οποίοι θα μας επιτρέψουν, οι οποίοι θα επιτρέψουν στις δυνάμεις του κοινωνικού ελέγχου να εξασφαλίσουμε

μια ανταγωνιστική οικονομία με ανθρώπινο πρόσωπο. Να ελέγξουμε την οικονομία της αγοράς. Να την κατευθύνουμε στην κατεύθυνση που θέλουμε. Να ελέγξουμε και να περιορίσουμε τις επιπτώσεις τους. Και αυτό θα μπορέσουμε μονάχα μαζί, όλοι, σε υπερεθνικό επίπεδο.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, μέσα σε λίγα χρόνια ανατρέψαμε τις συνθήκες της οικονομικής μιζέριας, τις συνθήκες αβεβαιότητας, τις συνθήκες οι οποίες μας οδηγούσαν σε συνεχείς παλλινδρομήσεις. Μετατρέψαμε μια οικονομία με πολλαπλά ελλείμματα, με οικονομικές ανισορροπίες, με στάσιμους ρυθμούς ανάπτυξης γιατί αυτή ήταν η πικρή αλήθεια, με απόκλιση από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο ακριβώς αντίθετό της.

Ακούσατε σήμερα το πρωί πώς αυξήθηκαν οι κοινωνικές δαπάνες ως μέσος όρος σε μας σε σχέση με το μέσο όρο της Κοινότητας. Αυξήθηκαν πολύ, αυξήθηκαν καθοριστικά, πλησιάσαμε πολύ προς τους μέσους όρους. Πετύχαμε σ' όλο αυτό το διάστημα να προωθήσουμε τις κοινωνικές μας πολιτικές. Γι' αυτό και είμαστε αποφασισμένοι και έχουμε μαζί μας τον ελληνικό λαό, να συνεχίσουμε την οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση της χώρας. Δεν παίζουμε με αυτό, είναι ο βασικός μας στόχος. Η Ελλάδα δυνατή!

Κι αυτός είναι ο κεντρικός στόχος. Ο κεντρικός στόχος είναι η ισχυρή Ελλάδα. Η Ελλάδα της ασφάλειας, της σταθερότητας, της ειρήνης, της ανάπτυξης, της ευημερίας. Η Ελλάδα της ανθρωπιάς και της κοινωνικής αλληλεγγύης. Η Ελλάδα χώρα ισότιμη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ελλάδα με φωνή και κύρος στην Ευρώπη. Η ισχυρή Ελλάδα χώρα σεβαστή από φίλους και εχθρούς.

Μέσο για να πετύχουμε αυτούς τους στόχους είναι η ένταξη στην ΟΝΕ. Αυτός είναι ο πρώτος μεγάλος σταθμός της χώρας στην πορεία της ισχυρής Ελλάδας. Προϋπόθεση, όμως, για να πετύχουμε και θέλω πάλι να το τονίσω, είναι ένα κοινωνικό Κίνημα της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού.

Χρειάζεται να δουλέψουμε για να πετύχουμε μια πλατιά συμμαχία κοινωνικών τάξεων και ομάδων με επίκεντρα τους ανθρώπους του μόχθου, τους ανθρώπους της δημιουργίας. Τις ομάδες εκείνες που θέλουν την κοινωνική συμπαράσταση.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, ο προσανατολισμός της εξωτερικής μας πολιτικής είναι προσανατολισμός ειρήνης και συνεργασίας με όλους τους γείτονές μας. Δεν φτάνει, όμως, να το θέλουμε εμείς βέβαια, αλλά πρέπει να έχουμε και ανταπόκριση. Και ξέρουμε όλοι ότι από την πλευρά της Τουρκίας αντιμετωπίζουμε μεθοδευμένη επίμονη μακροπρόθεσμη επικίνδυνη επιθετικότητα.

Επαναλαμβάνω, η Ελλάδα δεν διεκδικεί τίποτε, αλλά επίσης δεν διαπραγματεύεται τίποτε. Ζητούμε από τον ελληνικό λαό να στρατευθεί σε μια εκστρατεία μεγάλης έκτασης, να κάνει την Ελλάδα παντοδύναμη σε όλους τους τομείς. Αυτός είναι ο σύγχρονος πατριωτισμός. Μια ισχυρή Ελλάδα μπορεί να αποτρέψει οποιαδήποτε επιβουλή, μπορεί να αποτρέψει οποιοδήποτε κίνδυνο, μπορεί να κυριαρχήσει στο χώρο. Και βεβαίως, εμείς θα συνεχίσουμε να ενισχύουμε την άμυνά μας, να κάνουμε την άμυνά μας όλο και πιο δυνατή.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, συμφωνήσαμε ότι η πολιτική μας διαμορφώνεται σε διαρκή αντιπαράθεση με τη Ν.Δ., τη Δεξιά, τη συντηρητική παράταξη. Για τη Ν.Δ. η οργάνωση της κοινωνίας είναι δεδομένη. Χρειάζεται μόνο να λειτουργήσει καλύτερα αυτό που δουλεύει. Για μας στο ΠΑΣΟΚ η επιτυχία δεν κρίνεται αν αυτό που υπάρχει λειτουργεί καλύτερα, αλλά κυρίως αν πραγματοποιούνται μεταρρυθμίσεις, που οδηγούν σε μια κοινωνία με υψηλότερη ευημερία, μια κοινωνία πιο δημοκρατική, πιο δίκαιη, με μεγαλύτερη ποιότητα ζωής.

Αυτά είναι τα καθοριστικά κριτήρια. Η πραγματοποίηση αλλαγών που βελτιώνουν την ευημερία, τις συνθήκες ζωής, τις δυνατότητες των πολιτών. Το καθοριστικό κριτήριο είναι η πολιτική δράση σε σχέση με το όραμά μας.

Η πολιτική δεν είναι όπως φαντάζεται η Δεξιά μια τεχνοκρατική διαχείριση, να φέρουμε κάποιον ο οποίος ξέρει καλά από τους αριθμούς. Η πολιτική είναι κοινωνική και οικονομική παρέμβαση στην εξέλιξη, για να ξεπεράσουμε το σήμερα, να πλησιάσουμε τις αξίες.

Η πολιτική θέλει κατεύθυνση κοινωνική, να καταργηθούν οι φραγμοί και τα εμπόδια που περιορίζουν τους πολίτες, να υπάρχουν περισσότεροι δρόμοι για προσωπική ευημερία, να δημιουργηθεί ένας χώρος ανάπτυξης με εκπαίδευση, με συλλογικές διαπραγματεύσεις, με αναπτυξιακές πρωτοβουλίες του κράτους, με αναδιανομή του εισοδήματος, όπως τονίστηκε εδώ πολλές φορές, με κοινωνικές πρωτοβουλίες στην υγεία, την κοινωνική ασφάλιση, την πρόνοια, μια πιο ανοιχτή και ελεύθερη κοινωνία, όπου περιορίζεται η εκμετάλλευση και ανοίγεται όλο και περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες.

Θέλουμε εμείς οι σοσιαλιστές να αλλάξουμε την κοινωνία. Κι εκεί διαφέρουμε από τη Δεξιά η οποία θέλει να μείνει η στασιμότητα, το τέλμα. Θέλουμε να ξεπεράσουμε αυτό το τέλμα. Είμαστε η δύναμη της αλλαγής.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, μπορεί μερικοί να σκεφτούν, τα θέματα αυτά είναι ιδεολογικά, δεν έχουν πρακτική επίπτωση στη ζωή μας και στο μέλλον μας. Σας είπα την Πέμπτη, ότι αυτή την εβδομάδα ξεκινάει μια μεγάλη διαπραγμάτευση στο Βερολίνο για το ποιούς πόρους θα πάρει η Ελλάδα.

Και ακριβώς αμέσως μετά, τίθεται το μεγάλο θέμα: πού χρησιμοποιούμε αυτούς τους πόρους. Για ποιούς σκοπούς χρησιμοποιούμε αυτούς τους πόρους; Τους χρησιμοποιούμε για να αναπτυχθούν μόνο και μόνο οι επιχειρήσεις; Τους χρησιμοποιούμε για να χρηματοδοτήσουμε μόνο και μόνο κάποιες παραγωγικές δραστηριότητες;

Η, ταυτόχρονα τους χρησιμοποιούμε για εκπαίδευση, για υγεία, για τη βελτίωση του κοινωνικού περιβάλλοντος, τους χρησιμοποιούμε για να καταπολεμήσουμε την ανεργία και να αυξήσουμε την απασχόληση; Τους χρησιμοποιούμε για να κάνουμε την οικονομία ανταγωνιστική, αλλά και κοινωνικά δίκαιη ή τους χρησιμοποιούμε μόνο για τους λίγους;

Εάν δείτε από το '90 μέχρι το '93 τη χρησιμοποίηση των πόρων της Νέας Δημοκρατίας, θα διαπιστώσετε ότι αυτοί τους χρησιμοποίησαν για τους

λίγους, ενώ εμείς από το '93 και μετά τους χρησιμοποιήσαμε για όσο το δυνατόν περισσότερους Έλληνες, για να διορθώσουμε την υποδομή, να δώσουμε ώθηση στην Ελλάδα.

Και είπα ότι ήδη χάρη στις προσπάθειες που κάναμε, προχωρούμε την φορολογική μεταρρύθμιση. Παίρνουμε πρωτοβουλίες στην κοινωνική πολιτική. Οι 35 ώρες εργασίες είναι στην ημερήσια διάταξη. Πρέπει να δώσουμε λύση στο πρόβλημα της ανεργίας. Πρέπει να κάνουμε βιώσιμο και ανταγωνιστικό τον αγροτικό τομέα, ο οποίος έχει προβλήματα από την παγκόσμια φιλελευθεροποίηση.

Πρέπει να προχωρήσουμε στις μεγάλες μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση. Το κράτος να έρθει πιο κοντά στον πολίτη. Πρέπει να μεταρρυθμίσουμε την εκπαίδευση. Κι έχουμε ξεκινήσει κι έχουμε κάνει σημαντικά βήματα στην κατεύθυνση του σχεδιασμού. Πρέπει να γίνει πράξη αυτή η μεταρρύθμιση. Όπως πράξη η μεταρρύθμιση στην υγεία, στους θεσμούς, στην κοινωνική ασφάλιση, ώστε να εξασφαλίσουμε στην Ελλάδα και τους Έλληνες όλους τους μεγάλους εθνικούς στόχους που έχουμε θέσει για τον 21ο αιώνα.

Σ' αυτό το διάστημα πρέπει ν' αφήσουμε αποφασιστικά πίσω μας τη μιζέρια. Και πιστεύω ότι εκείνο που θέλουμε όλοι μας είναι να ζούμε περήφανοι στη χώρα μας. Να είμαστε περήφανοι για τη χώρα μας. Να είμαστε βέβαιοι για την προοπτική μας. Να αισθανόμαστε ασφάλεια για το μέλλον μας. Να είμαστε στην Ελλάδα και να λέμε η χώρα αυτή αξίζει και παλεύουμε γι' αυτήν. Αυτός είναι ο στόχος μας. Αυτός είναι ο πατριωτισμός μας. Αυτή είναι η ελπίδα και το όραμά μας.

Σύντροφοι και συντρόφισσες, έκανα μια πολύ σύντομη αναδρομή σ' αυτά που λένε τα κείμενά μας, σ' αυτά για τα οποία θα κληθούμε να αποφασίσουμε. Και θέλω να τονίσω, κλείνοντας αυτή τη σύντομη αναδρομή, ότι όποιο θέμα τίθεται σ' αυτό το Κόμμα, αποφασίζεται στο μείζον πολιτικό όργανο που είναι το Συνέδριο.

Το Συνέδριο είναι το κυρίαρχο όργανο και το Συνέδριο αποφασίζει. Εδώ είμαστε το κυρίαρχο σώμα. Εσείς όλοι είσαστε το κυρίαρχο σώμα. Εσείς είστε το ΠΑΣΟΚ και εκφράζετε τη βούληση του ΠΑΣΟΚ. Και όλες οι αποφάσεις παίρνονται - γι' αυτό γίνεται το Συνέδριο, γι' αυτό βρεθήκαμε εδώ - εδώ και τώρα, από μας.

Και μ' αυτές τις αποφάσεις θα πορευτούμε στις επόμενες πολιτικές αναμετρήσεις, χωρίς μεσοσταθμούς, χωρίς μεσοδιαστήματα. Τελειώνει το Συνέδριο χωρίς να αφήνει εκκρεμότητες, γιατί το Συνέδριο καθορίζει την πορεία μας.

Το Συνέδριο είναι πολιτικό, παίρνει πολιτικές αποφάσεις. Το Συνέδριο δεν είναι διαδικαστικό. Εγώ δεν δέχομαι να μειωθεί η πολιτική συμβολή των 6.000 συνέδρων, να μειωθεί η πολιτική συμβολή με παραπομπές αλλού και σε άλλα όργανα.

Αυτοί όλοι εδώ οι σύνεδροι, εσείς, ήρθατε να καταθέσετε άποψη, ήρθατε να εκφράσετε γνώμη, ήρθατε να δώσετε, ν' αποφασίσετε, να συμμετάσχετε σε μια πολιτική απόφαση. Δεν ήρθατε μόνο και μόνο για μια διαδικασία χωρίς δεσμευτικές αποφάσεις.

Γι' αυτό μπορώ να πω ότι από τη Δευτέρα είναι ξεκάθαρα τα πράγματα. Είναι ξεκάθαρα και μετά υπάρχει μόνο ένας στόχος: η νίκη στις Ευρωεκλογές με την ευθύνη και τη συμμετοχή όλων μας.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, από τη Δευτέρα, όταν κλείσει η διαδικασία, δεν είμαστε πια σύνεδροι, αλλά είμαστε αγγελιοφόροι του μηνύματος της συσπείρωσης, της ενότητας, της πάλης, της νίκης. Ενωμένο, δυνατό το ΠΑΣΟΚ προχωρεί. Ενωμένο, δυνατό χάρη σ' αυτές τις διαδικασίες που διέψευσαν τη Δεξιά, διέψευσαν τις κασσάνδρες και που έδειξαν, ότι έχουμε πίστη στο στόχο μας.

Τώρα, συντρόφισσες και σύντροφοι, που ολοκληρώνουμε τις εργασίες μας, καλώ όλους στους αγώνες που μας περιμένουν, να μετατρέψουμε τις αποφάσεις μας σε δύναμη αλλαγής της ελληνικής κοινωνίας. Να μετατρέψουμε τις αποφάσεις μας σε δύναμη μεταρρύθμισης και εκσυγχρονισμού της ελληνικής κοινωνίας. Να μετατρέψουμε τις αποφάσεις μας σε πηγή έμπνευσης, πειθούς για τον ελληνικό λαό, σε πηγή κινητοποίησής του μαζί με την ελληνική κοινωνία και τον ελληνικό λαό να προχωρήσουμε χάρη στη δουλειά μας εδώ, χάρη στη δουλειά μας στην περιφέρεια, χάρη στη δουλειά μας στη βάση, χάρη στη δουλειά μας παντού στην Ελλάδα.

Το Συνέδριό μας αποφάσισε ενότητα σε καθαρές θέσεις. Και οι καθαρές θέσεις ζητούν καθαρές σχέσεις. Να σταματήσουν οι φθόνοι, να μας σταματήσουν κάποιοι ψίθυροι και να αρχίσει επιτέλους η πολιτική. Αυτό ζητάει ο λαός μας και αυτό έχουμε υποχρέωση να κάνουμε. Η πολιτική μπροστά, το όραμα μπροστά.

Εμείς όλοι να βγούμε από τα κομματικά τείχη, να αφήσουμε κατά μέρος την εσωστρέφεια, να στραφούμε στα προβλήματα και στο λαό. Αυτή είναι η εντολή του Συνεδρίου, να στραφούμε στα προβλήματα, στο λαό, να βγούμε από τα τείχη. Αλλά δεν είναι μόνο η εντολή του Συνεδρίου. Είναι η απαίτηση του ελληνικού λαού.

Ο ελληνικός λαός, ο τελικός κριτής μας αυτός που μας εμπιστεύτηκε τους κόπους και τις θυσίες του, μας έστειλε συνεχώς τις μέρες αυτές ένα μήνυμα: Προχωρείστε εμπρός, τολμήστε, κάντε τις αναμονές και τις ελπίδες πραγματικότητα, κάντε πραγματικότητα το σχέδιό σας για μια νέα κοινωνική απελευθέρωση για την Ελλάδα της δημιουργίας του 2000, του 2004, η νίκη είναι δική σας, μην την χαρίσετε σε κανέναν, μην την διαπραγματευτείτε. Πάνω απ' όλα η Ελλάδα.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, το ΠΑΣΟΚ είναι ενωμένο δυνατό και επειδή είναι ενωμένο δυνατό τη νίκη αυτή δεν την χαρίζουμε σε κανέναν, είναι δικιά μας, δεν την διαπραγματευόμαστε με κανένα, την οφείλουμε στον ελληνικό λαό. Είναι το χρέος μας, είναι η ευθύνη μας.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, προχωρούμε αποφασιστικά. Το ΠΑΣΟΚ των καθαρών αποφάσεων είναι το ΠΑΣΟΚ της νίκης. Όλο το ΠΑΣΟΚ το ενιαίο, το μεγάλο ΠΑΣΟΚ, το ΠΑΣΟΚ που αποτελούμε όλοι μας, όλοι μαζί, της νίκης στις Ευρωεκλογές, της νίκης στις εκλογές του 2000.

Κανένας, μα κανένας δεν μπορεί να μείνει πίσω σ' αυτό τον αγώνα. Όλοι μαζί μπροστά για τη νίκη. Όλοι μαζί μπροστά για την Ελλάδα. Όλοι μαζί μπροστά για το ΠΑΣΟΚ και την Ελλάδα. Πρώτα η Ελλάδα, η ισχυρή Ελλάδα, η Ελλάδα της ανάπτυξης, της προόδου, της ευημερίας, η Ελλάδα της κοινωνικής αλληλεγγύης, της πρόνοιας, της ασφάλειας, της αλληλεγγύης, η ισχυρή Ελλάδα, η Ελλάδα σεβαστή σε φίλους και αντιπάλους, η Ελλάδα που αξίζει στους Έλληνες.

Όλοι μαζί για τη νίκη, για την Ελλάδα, για την Ελλάδα, για το ΠΑΣΟΚ μαζί στον αγώνα θα νικήσουμε, γιατί εμείς εκπροσωπούμε το μέλλον. Θα νικήσουμε, γιατί εμείς εκπροσωπούμε την προοπτική. Γιατί το Συνέδριο έδειξε ότι είμαστε η πρωτοπόρα δύναμη στην Ελλάδα, ότι είμαστε η δύναμη που αλλάζει και δημιουργεί τη νέα κοινωνία.

Πρωθυπουργός είμαι με δικιά σας απόφαση, με δικιά σας συμπαράσταση, με δικιά σας βοήθεια. Είμαι μαζί μ' εσάς. Εσείς μου δίνετε δύναμη, πίστη, θάρρος, όραμα. Εσάς εκφράζω. Γι' αυτό όλοι μαζί ενωμένοι, δυνατοί για το μεγάλο ΠΑΣΟΚ.